
ADVIES

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende steun aan de culturele en creatieve instellingen zonder winstoogmerk in het kader van de COVID-19- gezondheids crisis

Aanvrager	Minister Bernard Clerfayt
Aanvraag ontvangen op	25 februari 2022
Aanvraag behandeld door	Raad van Bestuur
	Dringende aanhangigmaking
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	11 maart 2022
Advies bekrachtigd door de Plenaire zitting van	17 maart 2022

Vooraf

Gelet op de verlenging van de gezondheids crisis nam de Regering op 15 juli 2021 een besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aan betreffende steun voor de vergoeding van de culturele en creatieve instellingen zonder winstoogmerk die werden getroffen door de noodmaatregelen om de verspreiding van het COVID-19-virus te beperken. Dit besluit voerde voor deze organisaties een steunmaatregel van 3.000 euro in.

Rekening houdende met het feit dat de omicrongolf in ons land woedt en dat de invoering van een coronabarometer zonder enige twijfel een impact op de verschillende culturele actoren zal uitoefenen, wordt voorgesteld om een nieuwe steunmaatregel in te voeren voor de ondernemingen van de culturele sector, dit teneinde deze toe laten om nieuwe beperkingen, annuleringen en inkomstenverliezen te ondervangen.

Concreet zal een premie van 3.000 euro beschikbaar zijn voor structuren van de Brusselse culturele en creatieve sector, die in de vorm van een vennootschap zonder winstoogmerk zijn georganiseerd en die onder de NACE-codes vallen die in de lijst van het besluit worden opgesomd.

Deze moeten:

- minstens over één exploitatiezetel op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikken ;
- op 30 juni 2021 ten hoogste 5 VTE in dienst hebben ;
- op hun balans voor 2020 niet over overgedragen winsten of niet-toegewezen reserves van meer dan 10.000 euro beschikken ;
- ontvangstenverliezen hebben geleden met een invloed op de jaarresultaten en op de mogelijkheid om de vaste kosten te dekken ;
- tijdens het jaar 2021 niet hebben genoten van één of meer van de premies die de Regering ingevoerd heeft tegen de achtergrond van de maatregelen die zijn getroffen om de gevolgen van de COVID-19-pandemie te bestrijden ;
- vóór december 2021 geen faillissements- of vereffeningsprocedure hebben opgestart.

De ingevoerde steun zal bovendien niet kunnen worden gecumuleerd met een van de steunmaatregelen die in 2021 door de Regering werden ingesteld in het kader van de maatregelen die werden aangenomen om de verspreiding van het COVID-19-virus te bestrijden. Deze steun zal evenmin kunnen worden gecombineerd met een andere premie die in 2021 door een ander beleidsniveau werd ingevoerd, met inbegrip van de middelen afkomstig van het nood- en steunfonds voor de operatoren, de werknemers en de gebruikers van de sectoren die keihard door de gezondheids crisis van het COVID-19-virus werden getroffen.

De Regering beroept zich op artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van de ondernemingen, op grond waarvan steun kan worden verleend aan ondernemingen die door een buitengewone gebeurtenis zijn getroffen, voor het herstel van de materiële schade, het inkomensverlies en de vaste uitbatingskosten. In het geval van deze steun zal de « de minimis-verordening » als regelgevingsbasis voor staatssteun van toepassing zijn.

De premie kan bij Brussel Economie en Werkgelegenheid worden aangevraagd, met behulp van het daartoe bestemde formulier.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners steunt de toekenning van een nieuwe steun aan culturele en creatieve organisaties zonder winsttoegmerk voor 2021. Hoewel hij erkent dat het van belang is om snel steun te verlenen aan ondernemingen die zwaar door de COVID-19-crisis zijn getroffen, spreekt hij zijn voorkeur uit voor steunmaatregelen op variabele basis waarbij rekening wordt gehouden met de individuele situatie en de omzetschommelingen vóór en tijdens de crisis.

Brupartners vraagt aan de Regering om zich te vergewissen van het juridisch kader van zo'n steunmaatregel. De mogelijke juridische onzekerheid, die uit deze situatie voortvloeit, zou bovenop de onzekerheid kunnen komen ingevolge de situatie van de Covid-19-pandemie waarin zich reeds tal van Brusselse actoren van de sector bevinden. **Brupartners** meent bovendien dat de uitbreiding met de verenigingen zonder winsttoegmerk van de toepassing van de ordonnantie van 3 mei 2018 – indien deze al juridisch mogelijk is – enkel ten zeer uitzonderlijke titel mag gebeuren.

Het criterium van de NACE-code werd gekozen als voorwaarde voor de toelucht tot heel wat steunmaatregelen voor verenigingen/ondernemingen in het kader van de gezondheids crisis. Helaas zijn veel verenigingen/ondernemingen ofwel verkeerd ingedeeld, of hebben ze hun activiteiten sinds hun historische indeling in 2008 zien veranderen. De NACE-code die hen wordt toegekend, geeft dus niet altijd de werkelijk verrichte activiteiten weer.

Eén van de criteria om in aanmerking te komen is dat culturele en creatieve organisaties zonder winsttoegmerk tot 30 juni 2021 maximaal 5 VTE in dienst mogen hebben. Dit criterium sluit de facto een groot aantal organisaties uit, die zwaar door de COVID-19 -crisis zijn getroffen. **Brupartners** vraagt om dit plafond te schrappen en de steun op pro-ratabasis met een minimumbedrag van 3.000 euro vast te stellen. **Brupartners** vraagt om dit plafond op te trekken tot een maximum van 20 VTE en om steun te voorzien naar verhouding van de werkgelegenheid, met een minimumbedrag van 3.000 euro.

De verschillende premies en steunmaatregelen, alsmede de diverse toegangsvoorwaarden en de verschillende tijdschema's voor de tenuitvoerlegging, maken het voor de aanvragers moeilijk om de maatregelen te begrijpen. **Brupartners** vraagt om grote aandacht te besteden aan een duidelijke en gerichte communicatie over deze steunmaatregelen naar de begunstigden toe, alsook aan het toekennen van voldoende lange termijnen om de aanvragen te kunnen indienen. In dit verband vraagt **Brupartners** ook om in een (uitzonderlijke) procedure te voorzien om onder bepaalde voorwaarden een afzonderlijke verwerking van individuele dossiers mogelijk te maken. Daarnaast vraagt **Brupartners** dat de premie die in juni 2020 aan de uitzendkrachten van de cultuursector werd toegekend, zou worden verlengd.

Brupartners stelt zich tenslotte vragen bij de logica die leidt tot de uitsluiting van de ondernemingen die in 2021 steun hebben genoten en oordeelt dat dit criterium te exclusief is.

De **representatieve werknemersorganisaties** vragen om te voorzien in een steunmechanisme voor de loontrekkenden van de betrokken sectoren die lange periodes van deeltijdse werkloosheid hebben gekend.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Wettelijke grondslag en gebruik van de « de minimis-verordening »

De Europese Commissie heeft meermaals de tijdelijke omkadering van de Staatssteun verlengd en uitgebreid om de economie van de Lidstaten in het kader van de COVID-19-pandemie te ondersteunen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft meermaals besloten om van deze wettelijke basis (tijdelijke omkadering van de Staatssteun) geen gebruik te maken en om aan de « de-minimisverordening » de voorkeur te geven. De onmiddellijke en toekomstige gevolgen van deze keuze zullen voor de ondernemingen zwaar en onherroepelijk zijn. In dit stadium van de crisis gaat geen enkele regio of land nog op deze wijze te werk.

De-minimissteun

De « de-minimissteun » is geplafonneerd op 200.000 euro per onderneming over een periode van drie financiële boekjaren, en is ontoereikend en onaangepast om de pandemie te ondervangen. Dit is de reden waarom de Europese Commissie de tijdelijke omkadering heeft aangenomen (en vervolgens uitgebreid) om de Lidstaten in de mogelijkheid te stellen om hun ondernemingen op doeltreffende wijze te ondersteunen en te redden.

De door de Europese Commissie bepaalde maxima voor de tijdelijke omkadering van de Staatssteun in de context van de COVID-19-crisis betreft, zijn de volgende :

- 1,8 miljoen euro per onderneming ;
- Voor de ondernemingen die bijzonder hard door de COVID-19-crisis worden getroffen en die een omzetcijferverlies van tenminste 30% kennen tijdens de periode die in aanmerking komt ten opzichte van dezelfde periode in 2019, kan de overheid tussenkomen in het aandeel van de vaste kosten van de ondernemingen die niet door hun ontvangsten worden gedekt, en dit ten belope van 10 miljoen euro per onderneming ;
- Het tweede maximum heeft als « ratio legis » de doelstellingen en bakens bedoeld door deze Tetra-premie (daling omzetcijfer en vaste kosten). **Brupartners** stelt zich vragen bij de keuze van een andere wettelijke grondslag.

Gevolgen van de keuze van de « de-minimisverordening » als wettelijke grondslag

De gevolgen van de « de-minimis-enveloppe » van 200.000 euro over 3 jaar zijn de volgende :

- maximum van 5 vestigingseenheden verlaagd tot 3 vestigingseenheden in verschillende categorieën (waarvoor de bedragen op zich al laag zijn) want de « de-minimis-enveloppe » is vol na 3 vestigingseenheden ;
- uitsluiting van de Tetra-steun van bepaalde ondernemingen voor hun vestigingseenheden in Brussel omdat hun vestigingseenheden elders in België de « de-minimis-enveloppe » al zouden hebben gevuld ;
- uitsluiting van de Tetra-steun van ondernemingen die enkel één of meerdere vestigingseenheden in Brussel hebben, want deze vestigingseenheid(-eenheden) zou(den) de « de-minimis-enveloppe » al hebben gevuld met steun die geen enkel verband met de COVID-

19-crisis vertoont (bijvoorbeeld een terugkerende jaarlijkse toelage ontvangen voor de geleidelijke renovatie van ramen) ;

- bepaalde ondernemingen zouden de 3 voornoemde punten kunnen cumuleren ;
- zodra de « de-minimis-enveloppe » is gevuld, kan er geen enkele toelage meer worden verstrekt aan de ondernemingen, en dit over een afgevlakte periode van 3 jaar (bijvoorbeeld voor de verbetering van de energieprestatie van de gebouwen).

Vlaanderen heeft de « de-minimissteun » aan het begin van de crisis aangewend (gezien niemand wist hoelang de pandemie zou duren) om vervolgens op de tijdelijke omkadering over te stappen met de invoering van het « Vlaams beschermingsmechanisme 4 » en om uiteindelijk alles via de « globalisatiepremie » te corrigeren (maximum van 1 of 2 miljoen euro per onderneming), en dit eveneens krachtens de tijdelijke omkadering. Het Brussels Gewest werkt op onverklaarbare wijze in de omgekeerde zin.

Dit element is essentieel, ook al zou het de uitkering van de premie kunnen uitstellen, meer bepaald in de aanhoudende context van onzekerheid wat betreft de duur van de sanitaire en economische crisis. **Brupartners** verzoekt de Brusselse Regering dan ook om een adviesaanvraag bij de Europese Commissie in te dienen, opdat deze premie onder het stelsel van tijdelijke omkadering zou vallen.

2.2 Sectoren die van de werkingssfeer van de premie zijn uitgesloten

Brupartners herhaalt zijn verzoek, gedaan in zijn bijdrage van 23 september 2020 inzake het Relance- en herontwikkelingsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest¹ en zijn advies van 8 oktober 2020 inzake het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de steun voor de evenementensector, de sector van het nachtleven en de toeristische en culturele sector in het kader van de COVID-19-gezondheids crisis, om de gehele sector van de culturele en creatieve industrie te ondersteunen door de werkingssfeer uit te breiden tot de sociaal-culturele sector, die evenzeer negatief wordt getroffen.

Bijgevolg vraagt **Brupartners, met uitzondering van de representatieve middenstandsorganisaties**, om de activiteiten die onder de volgende codes zijn opgenomen toe te voegen aan de werkingssfeer van de activiteiten die voor de steun in aanmerking komen : 63.990 (Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie), 79.901 (Toeristische informatiediensten), 85.593 (Sociaal-cultureel vormingswerk), 85.520 (Cultureel onderwijs), 88.919 (Overige kinderopvang), 91.020 (Musea), 91.030 (Exploitatie van monumenten en dergelijke toeristenattracties), 93.110 (Exploitatie van sportaccommodaties), 93.121 (Activiteiten van voetbalclubs), 93.122 (Activiteiten van tennisclubs), 93.123 (Activiteiten van overige balsportclubs), 93.124 (Activiteiten van wielervedclubs), 93.125 (Activiteiten van vechtsportclubs), 93.126 (Activiteiten van watersportclubs), 93.127 (Activiteiten van paardensportclubs), 93.128 (Activiteiten van atletiekclubs), 93.129 (Activiteiten van overige sportclubs), 93.130 (Fitnesscentra), 93.191 (Activiteiten van sportbonden en -federaties), 93.199 (Overige sportactiviteiten, n.e.g.), 93.299 (Overige recreatie- en ontspanningsactiviteiten), 94.910 (Religieuze organisaties), 94.991 (Verenigingen op het vlak van jeugdwerk), 94.992 (Verenigingen en bewegingen voor volwassenen), 94.994 (Verenigingen op het vlak van milieu en mobiliteit), 94.995 (Verenigingen op het vlak van ontwikkelingssamenwerking) en 94.999 (Overige verenigingen, n.e.g.).

¹ [B-2020-002-BRUPARTNERS](#)

3. Vormbeschouwingen

Brupartners merkt op dat de nota aan de Regering het heeft over een enveloppe van 1.300.000 miljoen euro voor deze maatregel. Hij veronderstelt dat het om een fout gaat.

*
* *